

NOTAT

10. januar 2022

2022 - 294

tineth

Status for Danmarks implementering af EU's indre markedslovgivning (jan. – dec. 2022)

Resumé

Europa-Kommissionen offentliggør årligt en resultattavle for implementering af regler i det indre marked (*Single Market Scoreboard*). Årets resultattavle er udvidet til tre nye politikområder og indikatorer. Disse involverer cirkulær økonomi/grøn omstilling, markedsovervågning og forretningsmiljø for SMV'er. Resultattavlen skal samtidig ses i lyset af COVID-19.

Danmark er blandt de lande, der samlet set klarer sig bedst på den seneste resultattavle. Danmark rangerer særligt højt med hensyn til rettidig og korrekt implementering af indre markedsdirektiver.

- Medlemsstaternes implementeringsunderskud og overensstemmelsesunderskud er i 2020 steget. Tilsvarende er antallet af verserende traktatkrænkelssager steget.
- Tre direktiver er i 2020 ikke implementeret rettidigt i dansk lovgivning. Det er en stigning fra 0,2 pct. til 0,3 pct. i forhold til 2019, mens implementeringsunderskuddet fortsat ligger under EU-gennemsnittet, der er steget fra 0,6 pct. i 2019 til 1 pct. i 2020. Danmarks implementeringsunderskud er også under Det Europæiske Råds målsætning på 1 pct.
- 10 direktiver er i 2020 ikke vurderet korrekt implementeret i dansk lovgivning, hvilket er et fald i forhold til 2019 på 0,2 procentpoint. Med et overensstemmelsesunderskud på 1 procent er Danmark stadig et stykke fra at møde Kommissionens foreslåede målsætning om overensstemmelsesunderskud på maksimalt 0,5 pct., men ligger under EU-gennemsnittet, som er det højeste nogensinde på 1,4 pct.
- Der er i alt 19 verserende traktatkrænkelssager imod Danmark, hvor Kommissionen vurderer, at indre markedslovgivning ikke er korrekt implementeret eller forkert anvendt. Siden 2019 er der blevet lukket seks sager og åbnet fire nye sager. EU-gennemsnittet er på 31 verserende traktatkrænkelssager pr. medlemsland, og Danmark er blandt de fem medlemslande

1. Indledning

EU's indre marked er afhængigt af, at medlemslandene implementerer og håndhæver de fælles regler rettidigt og korrekt. Når ét eller flere lande ikke lever op til deres forpligtelser, skader det borgere og virksomheder på tværs af EU, fordi der så gælder forskellige regler, hvor de burde være ens. For at undgå en situation med et ufuldstændigt indre marked er der behov for en effektiv styring af det indre marked både fra medlemslandenes og Europa-Kommissionens side. En rettidig og korrekt implementering af indre markedslovgivning står centralt for Kommissionens bestræbelser herom.

Siden 1997 har Kommissionen årligt offentliggjort en resultattavle – det såkaldte *Single Market Scoreboard* – over medlemslandenes implementering af EU's indre markedslovgivning. På resultattavlen sætter Kommissionen fokus på medlemslandenes præstationer i forhold til rettidig og korrekt implementering. Den seneste resultattavle blev offentliggjort den 20. december 2021 og dækker hele 2020. *Single Market Scoreboard 2021* er tilgængelig på Kommissionens hjemmeside, hvor der findes en række statistikker om landenes implementering i et interaktivt format.¹ Ifølge Kommissionen er Danmark et af de lande, der samlet set klarer sig bedst på resultattavlen for 2020. Det skyldes fremgang i Danmarks præstation på flere parametre, hvilket sammenlagt betyder, at Danmark igen præsterer over EU-gennemsnittet.

Folketinget blev den 13. september 2020 orienteret om Danmarks placering på resultattavlen for 2019.

2. Det totale EU-implementeringsunderskud i perioden 2019-2020

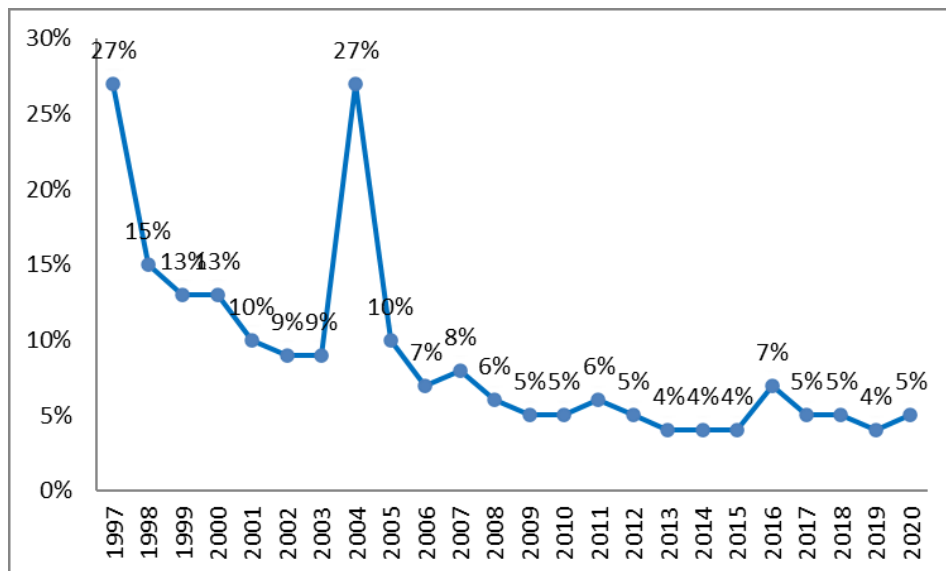
5 pct. af direktiverne vedrørende EU's indre marked mangler stadig at blive implementeret i ét eller flere medlemslande.

Direktiver skal implementeres i national lovgivning inden for en bestemt tidsfrist, som er nærmere specificeret i de enkelte direktiver. *Implementeringsunderskuddet* omfatter den andel af direktiver vedrørende det indre marked, som ikke er blevet implementeret inden for den fastlagte tidsfrist. Resultattavlen viser, at 5 pct. af samtlige af EU's direktiver vedrørende det indre marked, svarende til 47 ud af 1027 direktiver, fortsat ikke er implementeret i ét eller flere medlemslande. Implementeringsunderskuddet er steget fra 4 pct. i 2019. Ifølge Kommissionen kan den lille stigning skyldes Covid-19 krisen samt et højt antal af indre markedsdirektiver, som skulle implementeres i 2020.

¹ <https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/en>

Det er især i forhold til direktiver målrettet energi, forsvar og våben samt beskatning, at den nationale implementering er mangelfuld.

Figur 1: Andel af direktiver for EU's indre marked, som ikke er implementeret i ét eller flere medlemslande i perioden 1997-2020

Kilde: Kommissionens Single Market Scoreboard 2021 over implementering. Tal fra november 1997 er EU-15, fra november 2004 EU-25, fra maj 2007 EU-27, fra juli 2013 EU-28 og fra februar 2020 EU-27.

3. Rettidig implementering af indre markedsdirektiver

Danmark mangler at implementere tre direktiver vedrørende det indre marked, jf. bilag 1, svarende til en andel på 0,3 pct. Danmark ligger hermed under Det Europæiske Råds målsætning på 1 pct., og når Kommissionens foreslåede mål om, at implementeringsunderskuddet maksimalt må være 0,5 pct.

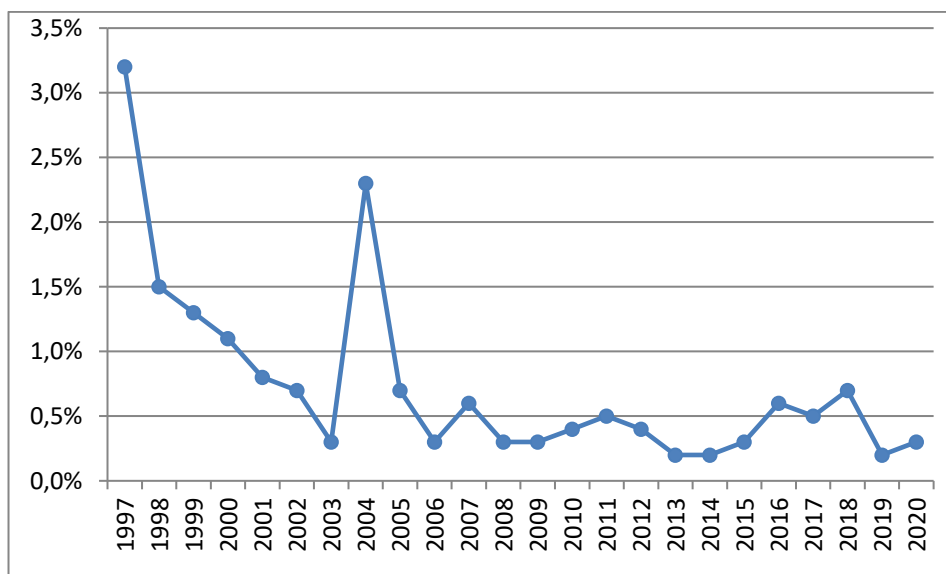
Kommissionen har en målsætning om, at EU-landenes gennemsnitlige implementeringsunderskud skal være på maksimalt 0,5 pct. af det samlede antal af direktiver vedrørende det indre marked. Målsætningen er alene Kommissionens, og medlemslandene har således ikke formelt bekræftet denne. Det Europæiske Råds målsætning ligger på 1 pct.

Når et medlemsland har implementeret et direktiv i national lovgivning, skal dette notificeres til Kommissionen. For at bestemme implementeringsunderskuddet tager Kommissionen udgangspunkt i det antal direktiver, et medlemsland ikke har notificeret inden for den fastsatte tidsfrist.

Ifølge resultattavlen manglede Danmark at implementere tre direktiver inden for den fastlagte tidsfrist i 2020, hvilket svarer til et implementeringsunderskud på 0,3 pct. Det er en lille stigning på 0,1 procentpoint fra 2018, jf. figur 2. Det bemærkes at kun to lande (Portugal og Italien) har forbedret deres implementeringsunderskud siden 2019. For Danmarks vedkommende bemærker Kommissionen, at Danmark med sin score har det næstbedste resultat kun overgået af Portugal.

Figur 2 viser, at Danmarks implementeringsunderskud med undtagelse af i 2016 og 2018 har ligget på eller under 0,5 pct. siden november 2008.

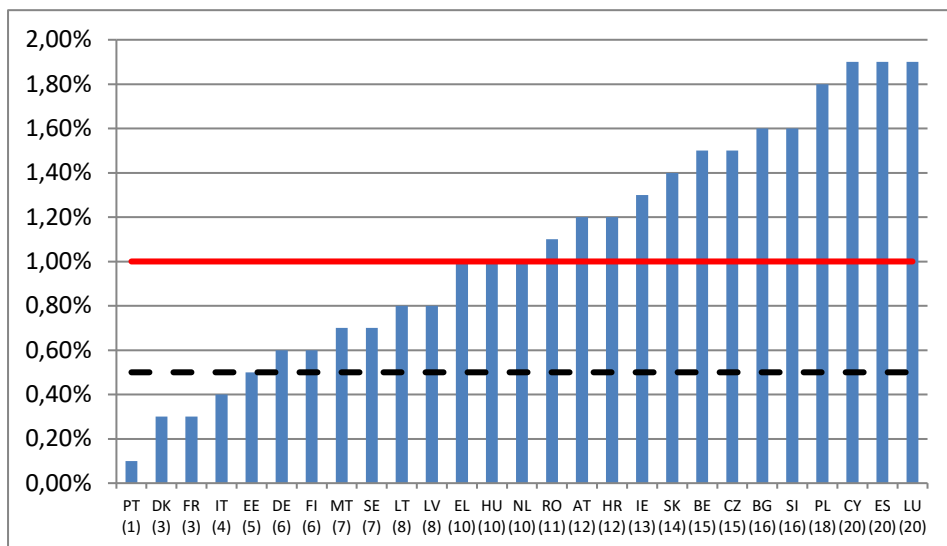
Figur 2: Andel direktiver, som Danmark ikke har implementeret rettidigt fra 1997-2020

Kilde: Kommissionens Single Market Scoreboard 2021 for Danmark. Tal fra november 1997 er EU-15, fra november 2004 EU-25, fra maj 2007 EU-27, fra juli 2013 EU-28 og fra februar 2020 EU-27.

Figur 3 viser, at Danmark befinder sig i en gruppe af 14 lande, der når Rådets mål om et implementeringsunderskud på 1 pct. Gruppen af lande, der overholder Rådets målsætning om implementeringsunderskud, er faldet fra 26 til 14 lande siden sidste års resultattavle. Dermed er antallet af lande, der ikke overholder Rådets målsætning steget fra 2 til 13 lande. Det højeste implementeringsunderskud for resultattavlen for 2020 er 1,9 pct. mod 1,1 pct. i 2019.

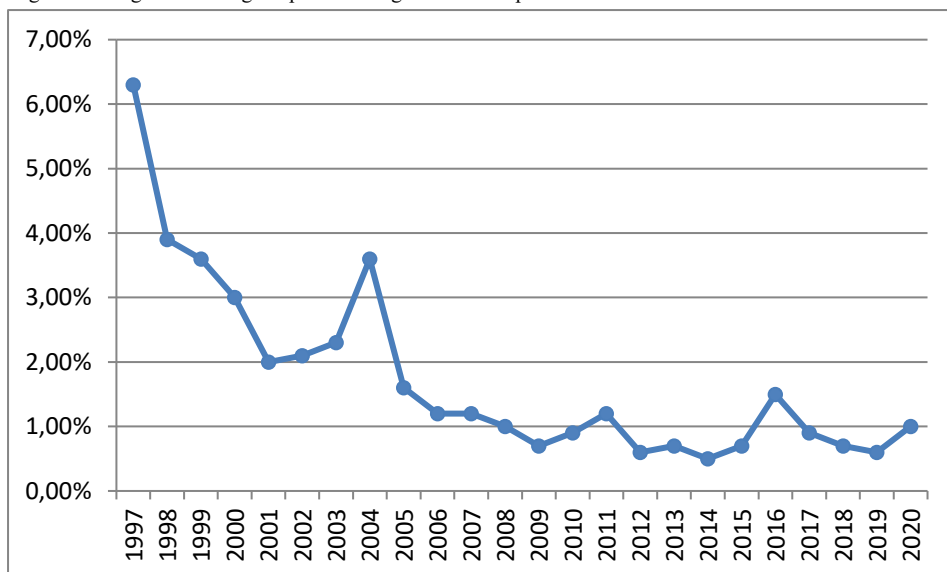
Figur 3: Andel direktiver som ikke er implementeret rettidigt pr. 10. december 2020 fordelt på EU's medlemslande (antal direktiver i parentes)

Note: Den røde linje illustrerer Det Europæiske Råds mål på 1,0 procent og den stiplede linje illustrerer Kommissionens foreslåede mål på 0,5 procent Kilde: Kommissionens Single Market Scoreboard 2020 over implementering.

Figur 4 illustrerer det gennemsnitlige implementeringsunderskud i EU siden 1997. Der fremgår heraf, at medlemsstaternes gennemsnitlige implementeringsunderskud er på 1 pct. i 2020, hvilket er en stigning på 0,4 procentpoint siden 2019. Stigningen bryder den ellers positive trend de seneste år, hvor gennemsnittet er faldet siden 2016.

Figur 4: EU's gennemsnitlige implementeringsunderskud i perioden 1997-2020

Kilde: Kommissionens Single Market Scoreboard 2020 over implementering. Tal fra november 1997 er EU-15, fra november 2004 EU-25, fra maj 2007 EU-27 og fra juli 2013 EU-28.

Den tidsmæssige forsinkelse for implementeringen af indre markedsdirektiver i Danmark er i gennemsnit 7,9 måneder ifølge resultattavlen for 2020. Dette er en stor reduktion på 24,3 måneder i forhold til seneste måling, hvor Danmarks forsinkelse for implementeringen var 32,2 måneder. Forbedringen bringer Danmark tæt på EU-gennemsnittet, der er på 7,4 måneder. Det skyldes, at Danmark har implementeret et direktiv, der havde været forfaldent i over to år, hvilket bidrog væsentligt til den gennemsnitlige forsinkelse ved sidste års resultattavle.

4. Korrekt implementering af indre markedsdirektiver

Danmark har 10 direktiver, der er vurderet ikke korrekt implementeret, jf. bilag 2, svarende til et overensstemmelsesunderskud på 1 pct. Det er et fald fra 1,2 pct. (12 direktiver) på resultattavlen for 2019. Danmark er blandt fem lande med det laveste overensstemmelsesunderskud, men opfylder ikke Kommissionens foreslåede målsætning om overensstemmelsesunderskud på maksimalt 0,5 pct. Danmark ligger under EU-gennemsnittet, som i 2020 er vokset fra 1,2 pct. til 1,4 pct, og Kommissionen bemærker, at det gennemsnitlige overensstemmelsesunderskud aldrig har været større.

Kommissionen måler ikke kun implementeringsunderskuddet, men vurderer også indholdet af de implementerede direktiver. Det betyder, at resultattavlen måler antallet af direktiver vedrørende det indre marked, hvor Kommissionen har påbegyndt en traktatkrænkelssag som følge af, at national lovgivning eller administrativ praksis vurderes at være i modstrid med EU-reglerne. Her er der tale om et *overensstemmelsesunderskud*.

Overensstemmelsesunderskuddet udtrykker den procentdel af direktiver, som Kommissionen finder, ikke er gennemført korrekt, og hvor der er åbnet traktatkrænkelssager mod det pågældende medlemsland.² Det er i sidste ende dog kun Den Europæiske Unions Domstol, der kan træffe afgørelse om et lands manglende overensstemmelse, hvilket man skal være opmærksom på, når man analyserer overensstemmelsesunderskuddet. Kommissionen arbejder med en målsætning for ukorrekt gennemførelse af indre markedsdirektiver i medlemslandene på maksimalt 0,5 pct. af alle indre markedsdirektiver.

Ifølge resultattavlen for 2020 voksede overensstemmelsesunderskuddet for næsten alle EU-lande og er nu på det højeste niveau, det nogensinde har været. EU-gennemsnittet er steget fra 1,2 pct. i 2019 til 1,4 pct. i 2020. For Danmarks vedkommende er der sket et fald fra 1,2 pct. til 1 pct. siden sidste års resultattavle.

² Procentdelen baseres alene på antallet af konkrete direktiver og ikke på antallet af sager pr. direktiv, dvs. selv om der er åbnet flere sager i henhold til et direktiv, tælles direktivet kun én gang.

5. Traktatkrænkelssager

Danmark havde i alt 19 verserende traktatkrænkelssager i relation til lovgivningen vedrørende det indre marked per 1. december 2020. Det gennemsnitlige antal verserende traktatkrænkelssager for EU's medlemslande er 31 sager.

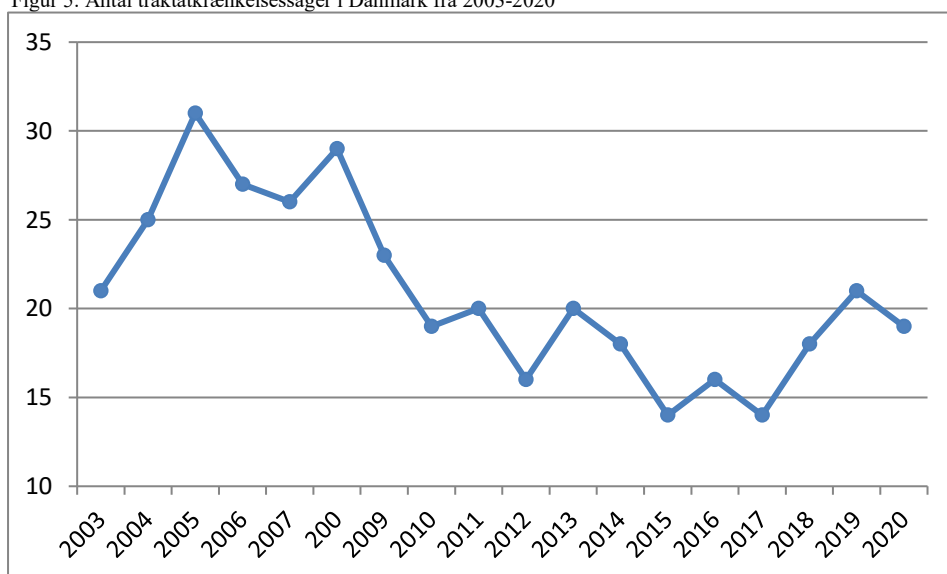
Det samlede antal verserende traktatkrænkelssager er steget for tredje år i træk fra 800 til 837 siden sidste års resultattavle. Danmark er blandt kun fem lande, hvis præstation er forbedret siden sidste år.

Traktatkrænkelssager bliver indledt i de tilfælde, hvor Kommissionen vurderer, at et medlemsland ikke opfylder sine forpligtelser i medfør af Traktaten. Det kan være i tilfælde af, at et direktiv ikke er implementeret til tiden, at direktivet ifølge Kommissionen ikke er implementeret korrekt eller ved forkert eller utilstrækkelig håndhævelse af reglerne.

Med hensyn til indre markedslovgivning havde Danmark i alt 19 verserende traktatkrænkelssager pr. 1. december 2020. Det er to sager færre end i 2019, idet seks sager er blevet afsluttet og fire nye åbnet. EU-gennemsnittet er på 31 traktatkrænkelssager pr. medlemsland, hvilket er en stigning fra 29 for 2019.

Af figur 5 fremgår antallet af traktatkrænkelssager mod Danmark siden 2003.

Figur 5: Antal traktatkrænkelssager i Danmark fra 2003-2020

Resultattavlen viser desuden, at det samlede antal verserende traktatkrænkelsessager i EU med relation til det indre marked er steget fra 800 i december 2019 til 837 i december 2020. Kommissionen forventer dog at tendensen vil flade ud ifm. deres nye politik ift. anvendelse af EU-Pilot ordningen³. Danmark er blandt kun fem lande, hvis præstation er forbedret siden sidste år. Det fremgår derudover, at Danmark er blandt de tre medlemslande med det laveste antal sager.

Ses der på medlemslandenes håndtering af traktatkrænkelsessager, varer sagsbehandlingen for en traktatkrænkelsessag i gennemsnit 37,3 måneder – det vil sige fra det tidspunkt, hvor Kommissionen fremsender en formel åbningsskrivelse til et medlemsland, til det tidspunkt hvor sagen afsluttes. For Danmark er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de 19 sager, der endnu ikke er indbragt for EU-Domstolen, 32,4 måneder, hvilket er en stigning på 7,5 måneder siden sidste år. Danmark er dermed ikke længere blandt de fem lande med den korteste sagsbehandlingstid. Danmarks gennemsnitlige sagsbehandlingstid er dog fortsat under EU-gennemsnittet.

I forhold til efterlevelsestiden af afgørelser fra Domstolen (fx ændring af den pågældende lovgivning) for sager, der er lukket i de seneste 5 år, er den gennemsnitlige tid 15,8 måneder for Danmark. Det er uændret siden sidste år. Danmark ligger stadig under både medlemsstaters tidsfrist for efterlevelse på 18 måneder og EU-gennemsnittet på 31,7 måneder. Danmark har den fjerdekorteste efterlevelsestid blandt de 24 lande, der de sidste 5 år har overholdt Domstolens afgørelser.

6. Nye indikatorer: grøn omstilling og SMV'er

Danmark ligger i toppen af ranglisten for økologisk innovation sammen med Finland, Sverige og Luxembourg.

Danmark er også blandt de lande med det bedste forretningsmiljø for SMV'er sammen med Nederlandene, Sverige og Finland.

Det indre markeds resultattavle er blevet udvidet til at omfatte en række nye områder, herunder grøn omstilling og SMV'er. Ift. den grønne omstilling ser resultattavlen på en række indikatorer, herunder anvendelsen af primære og sekundære råstoffer, luftforurening, økologisk innovation, anvendelsen af Ecolabels samt antallet af registreringer under EMAS (EU

³ EU Pilot-ordningen er et nyttigt redskab til indhentning af oplysninger i fasen med dialog med medlemsstaterne forud for traktatbrudsproceduren. Kommissionens meddelelse om en langsigtet handlingsplan for det indre marked fra marts 2020 har lagt op til en mere systematiseret anvendelse af ordningen.

Eco-Management and Audit Scheme). Mens Danmark ligger under gennemsnittet ift. cirkulær anvendelse af materialer, ligger Danmark i toppen fsva. økologisk innovation kun overgået af Luxembourg.

Endnu et nyt område for resultattavlen ser på hvor gunstige forholdene er for SMV'er på det indre marked. Her måler Kommissionen landenes præstation gennem 10 indikatorer: Iværksætter, genskabelse, "tænk småt først"-princippet i lovgivning, statsstøtte og offentlige udbud, adgang til finansiering, indre marked, innovation, miljø, internationalisering og digitalisering. Danmark rangerer blandt de fire bedste lande sammen med Nederlandene, Sverige og Finland og klarer sig særligt godt ift. genskabelse, "tænk småt først"-princippet i lovgivning, innovation, internationalisering og digitalisering.

Bilag 1: Liste over direktiver vedrørende det indre marked, Danmark ikke har implementeret inden for den fastlagte tidsramme (*implementeringsunderskud*)

- Rådets direktiv (EU) 2016/1164 af 12. juli 2016 om regler til **bekæmpelse af metoder til skatteundgåelse**, der direkte indvirker på det indre markeds funktion
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/853 af 17. maj 2017 om ændring af Rådets direktiv 91/477/EØF om **erhvervelse og besiddelse af våben**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 af 11. december 2018 om ændring af direktiv 2012/27/EU om **energieffektivitet**

Bilag 2: Liste over direktiver vedrørende det indre marked, Danmark vurderes ikke at have implementeret korrekt (*overensstemmelsesunderskud*)

- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om **miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om **anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om **tjenesteydelser i det indre marked**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/63/EU af 22. september 2010 om **beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål**
- Rådets direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en **fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om **forbrugerrettigheder**, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse **offentlige og private projekters indvirkning på miljøet EØS-relevant tekst**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om **offentlige udbud** og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse **offentlige og private projekters indvirkning på miljøet**
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om **nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer**, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF